

Zondagsrust: Een verplichting of bevrijding? Marc 2: 23-3,2

Lieve mensen van God,

Zondagsrust. Wie kent dit nog? Wie houdt het nog in ere?

Intussen is de op enkele plaatsen na, is de zondagsrust in Nederland zo goed als afgeschaft. Was die zondagsrust een verplicht niets doen? Een orthodox-christelijk dogma. Was de zondagsrust een bevrijding? Of zijn we bevrijd van de zondagsrust? Van het verplichte niets mogen doen, naar alles kunnen mogen. 24/7. Produceren, consumeren en communiceren. Vrijheid blijheid, geen opgelegde regels.

Zoals in de tijd van Jezus, wel geval was. Het Sabbatsgebod.

Wat is de Sabbat en hoe houd je die?

Gedenk de Sabbat en heilig die. God via Mozes door aan Israël. 6 dagen lang kunt u werken en arbeid verrichten, maar de 7^e dag mag u niet werken. Want in 6 dagen heeft de Heer de hemel en aarde gemaakt, de zee en al wat daarin is. Op de 7^e dag had God zijn werk voltooid, op die dag rustte Hij. God zegende de 7^e dag en verklaarde die heilig.

Als de Farizeën het hier vandaag voor het zeggen hadden, dan betekende de Sabbat letterlijk niets doen. Inspanning tot het uiterste beperken, verplicht niets doen. Zoals niet mag Zaaïen, oogsten, koken, bakken, vuur maken, enz. De Farizeën, die zichzelf en anderen aan een strikte naleving van de wetten hielden, deden er nog een schepje bovenop gedaan. Bij die 8 activiteiten van de Tenach, nog een lijst met 39 andere activiteiten opgesteld die je niet op sabbat mag doen. o.a. het redden van een leven.

De sabbat een dag van het verplichte niets doen. Een dag voor God. Geniet ervan.

Jezus en zijn leerlingen vierden ook Sabbat. Ze zijn onderweg naar de synagoge. Zoals het hoort, nemen Jezus en zijn leerlingen de kortste route. Dwars door de korenvelden. Want op sabbat mag je niet ver reizen. De leerlingen hebben honger gekregen en eten onderweg van de korenaren. De Farizeeën hebben dat gezien. *Waarom doen uw leerlingen iets dat op Sabbat verboden is?*

Naar een goede Rabbijnse traditie, antwoord Jezus met een wedervraag. Geen discussie, maar een leergesprek. Jezus zei: Jullie weten toch wel wat David ooit gedaan heeft toen hij en zijn mannen honger hadden?

Op Davids vlucht voor Saul namen ze offerbroden uit de tabernakel mee om op te eten. De tafelbroden waren bedoeld als een offer en alleen priesters mochten ervan eten. David en zijn mannen aten ervan en zijn er niet voor veroordeeld.

Jezus maakt meteen duidelijk: het is niet terecht van de Farizeeën zijn leerlingen te beschuldigen. En koning David vrij te spreken.

Geboden zijn goed zolang ze God en de mensen dienen. Doen ze dat niet, dan is er niets op tegen om ze te overtreden wil Jezus maar zeggen met de volgende woorden.

“De sabbat is gemaakt voor de mens. De mens is niet gemaakt voor de sabbat. Ik ben de mensenzoon en ik bepaal wat je op sabbat mag doen”.

Het Sabbatsgebod is dus geen doel op zichzelf, met een verwijzing naar koning David. Geen gebod die je van jezelf vervreemd in plaats van vrijheid te geven.

‘De Sabbat is je gegeven, maar je bent er niet aan overgeleverd’, zeiden de oude Rabijnen.

Sabbat was het en Jezus ging de synagoge binnen. Je voelt de spanning oplopen. Is het gedaan met de zgn Sabbatsrust? Jezus heeft de naam het niet zo nauw te nemen met het Sabbatsgebod.

Jezus wordt uitgedaagd. Er ontstaat opnieuw een leergesprek. En plein publicue zoekt Jezus de confrontatie. Hij ziet de man met de zieke hand en zet hem in het midden.

Is het geoorloofd om iets goed te doen of is het beter om iets slechts te doen? Mag je op Sabbat iets goeds doen? Ofwel: Mag je op Sabbat iemand beter maken?

Jezus stelt zijn publiek voor de keuze. Maar ook nu blijven de Farizeën stil.

In Mat. 12, staat hetzelfde verhaal als we lazen uit Marcus. Jezus geeft in Mat 12 een vb. "Stel dat je 1 schaap hebt. En dat schaap valt op sabbat in een diepe kuil. Zou je dat schaap dan niet uit de kuil trekken?"

Mag je op sabbat een leven redden? Voor Jezus is dat geen vraag

Hij maakt met zijn publieke optreden in woorden en daad duidelijk: Mag je op sabbat iets goeds doen? Voor Hem is de sabbat bij uitstek een dag om iets goeds te doen; om iemand die lijd nabij te zijn of te genezen. Als je het goede nalaat te doen, dan doe je kwaad.

Meteen voegt Jezus daad bij het woord. Streck je hand uit, en meteen was de hand van de man beter.

Weer die uitgestrekte arm. Die herinnert aan Deut 26: De Heer die met opgeheven hand en gestrekte arm uit slavernij bevrijdde. Streck je hand uit, Leef! De man ... bevrijd van zijn van zijn knechting, ten leven geroepen. Opstanding en bevrijding op op de heilige gezegende Sabbat.

De Sabbat is een gezegende dag. Zegen betekent iets goed doen.

Gods normen en regels zijn bedoeld om het goede te doen, en dat geldt zeker voor de regels van de sabbat. Het gaat op sabbat niet om het niets mogen doen, maar om het goede te doen. Geboden staan in de dienst van het goede, van leven.

De Sabbat is er voor de mens....

Dat geldt ook voor ons. Ook wij worden opgeroepen om de 7^e dag in ere te houden. Maar hebben wij die nu juist niet afgeschaffd? Bevrijding van opgelegde regels?

We kunnen 24/7 doen wat we willen. Niemand die ons tegenhoud. Geen verplichte dag van niets doen meer. 24/7 Produceren, consumeren en communiceren. Alsmear door, opzij opzij opzij, maak plaats, we hebben ongeloofelijke haast. We moeten opstaan en weer doorgaan.. We kunnen nu niet blijven staan...

De economie van het nooit genoeg, draait als maar door.

Leeft een mens om te werken of werkt een mens om te leven?

Zijn wij onderhand slaaf geworden van een 24/7 economie?

Hebben we de zondagsrust misschien niet te snel overboord gegooid? Vraagt Bastiaan Ragas zich af in zijn boek (God Waarom?). Is "Het misschien een te snel gedempte bron van mens-zijn" is? Misschien heeft Bastiaan Ragas wel een punt .

Weten we anno 2024 nog van ophouden? Stilstaan?

Stop! Houd eens op, sta even stil. Het is God zelf die je tot stoppen maant: Gedenk de Sabbat. Het woord sabbat betekent letterlijk: ophouden, staken. 6 dagen zult u werken, maar de 7^e dag is de dag van uw Heer uw God. Op Sabbat mag de mens ophouden met werken.

Een mens moet van ophouden weten. Zeker in deze jachtige tijd van werk, gezin, mantelzorg, altijd en overal bereikbaar zijn/.

Hebben we het niet allemaal nodig om even “niets te doen”? Weer “mens” te worden?

Je hebt als mens tijd en ruimte, afstand nodig om van alle dagelijkse rompeslomp los te komen. “Die tijd is juist een bron van inzichten, inspiratie en nieuwe energie”, vind ook Bas Ragas.

Wie niet geknecht wil zijn, gebonden aan dagelijkse beslommeringen, geen slaaf wil worden, doet er goed aan om zo nu en dan even afstand te nemen. Een mens moet van ophouden weten.

Daarvoor is de Sabbat bedacht. Een uniek geschenk aan alle mensen. De Sabbat is er voor de mens....

God zelf heeft van begin af aan, in de Scheppingsweek deze 7^e dag, de rustdag ingesteld en gegeven. Om uit te rusten, te herbronnen. je te laven aan de bron van ons mens-zijn. De Schepper van hemel en aarde. Die jou heeft bevrijd uit slavernij van werken, zwoegen.

Kom op adem, herstel.

Sabbat is bij uitstek een dag van herstel. Van loslaten, inzichten en nieuwe energie. Zoals Jezus deed aan herstelwerk door de man met zieke hand te genezen. Hij bracht de man weer midden in het leven. Herstel is waarvoor Jezus is gekomen; om mensen te herstellen. Redding te brengen, bevrijding. Uit slavernij van alle dag. Bevrijding, voor jou en mij. Dat stemt tot dankbaarheid en vreugde.

Je bent een bevrijd mens. Laat je niet weer knechten. Vier je vrijheid die je van God hebt gekregen en geniet ervan. Het is je gegeven.

Hoe jij deze 7^e dag ook in vult. Het is een gezegende dag. Houd hem in ere. Houd even op, neem de tijd. Om het goede te doen, voor jezelf en een ander.

Om van deze dag gezegend, met bevrijdende woorden en daden, als een hersteld mens, met nieuwe energie en inspiratie deze nieuwe week in te gaan.

Een goede zondag!

Amen